

GRAU EN INFERMERIA

28111 - EVOLUCIÓ HISTÒRICA I FILOSÒFICA DE LA CURA

Informació general

- Tipus d'assignatura : Obligatòria
- Coordinador : Carme Rosell Moreno
- Curs: Primer
- Trimestre: Primer
- Crèdits: 5
- Professorat:
 - Griselda Manzano Monfort <gmanzano@tecnocampus.cat>

Idiomes d'impartició

- Català

Competències que es treballen

Bàsica

- CB4_ Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic, tant especialitzat com no especialitzat
- CB5_ Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- CB2_ Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements a la seva feina o vocació d'una forma professional i tinguin les competències que cal demostrar per mitjà d'una elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi
- CB1_ Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements d'una àrea d'estudi que tingui la base en l'educació general, i s'acostuma a trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de la vanguardia del seu camp d'estudi
- CB3_ Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir o interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi), per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de caire social, científic o ètic

Específica

- CE11_ Identificar, integrar i relacionar el concepte de salut i les cures, des d'una perspectiva històrica, per comprendre l'evolució de la cura d'infermeria
- CE12_ Comprendre, des d'una perspectiva ontològica i epistemològica, l'evolució dels conceptes centrals que configuren la disciplina d'infermeria, així com els models teòrics més rellevants, aplicant la metodologia científica en el procés de cuidar i desenvolupant els plans de cures corresponents
- CE14_ Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria

General

- CG3_ Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria

Descripció

L'assignatura s'inclou dins del mòdul formatiu de les Ciències de la Infermeria. Tal com indica el seu nom, presenta i introdueix a l'alumne per primera vegada en la professió infermera i contextualitza la seva funció en la societat. L'estudi d'aquesta assignatura pretén que l'estudiant conegui els fonaments epistemològics i ontològics de la Infermeria com a disciplina. D'aquesta forma ha d'adquirir les bases científiques que serviran per al posterior desenvolupament de la metodologia de la Infermeria com a eina científica i professional.

L'assignatura inclou l'estudi de les bases històriques de la cura i de la base filosòfica infermera. L'anàlisi històrica del concepte de la cura permet que l'alumne compregui la funció pròpia actual del professional infermer dins de l'equip de salut i de quina forma contribueix de manera diferenciada en la salut de les persones mitjançant l'aplicació de la cura professional. Una cura desenvolupada en un marc conceptual propi, afavorit per la comprensió dels fenòmens nuclears de la disciplina i la importància dels models conceptuals infermers com a base filosòfica.

Resultats d'aprenentatge

RA 2. Desenvolupar actituds i habilitats cognitives, psicomotrius, relacionals i comunicatives.

RA 5. Desenvolupar el raonament crític: habilitats per a l'anàlisi, l'avaluació i la formulació reflexiva d'arguments. RA 8. Conèixer les bases filosòfiques i epistemològiques de la metodologia processu de cures.

RA 8. Conèixer les bases filosòfiques i epistemològiques de la metodologia processu de cures.

RA 12. Conèixer els fonaments històrics de la infermeria

RA 13. Reconèixer les característiques epistemològiques i històriques que han contribuït al desenvolupament de la infermeria com a ciència RA 14. Conèixer els principis filosòfics de la infermeria

RA 14. Conèixer els principis filosòfics de la infermeria

RA 15. Analitzar i comparar els diferents enfocaments teòrics

RA 16. Transferir les aportacions teòriques a realitats de la infermeria en situacions simulades. RA 17. Conèixer els principis teòrics i metodològics de la infermeria

RA 17. Conèixer els principis teòrics i metodològics de la infermeria

Metodologia de treball

MD 1. Sessions de classes expositives
MD 6. Tutories presencials en grup o individuals
MD 2. Seminaris
MD 5. Presentacions de temes per part dels alumnes
MD 4. Treball individual
MD 11. Treball autònom

Continguts

La matèria s'estructura en 2 blocs diferenciats que inclouen els continguts històrics de l'evolució de la cura i les bases filosòfiques de la infermeria, fent una especial èmfasi en el rol infermer dins dels equips de salut i en la societat.

Els continguts del primer bloc estan relacionats amb l'evolució històrica de la cura. Per exposar-los s'ha utilitzat el referent de les quatre etapes descrites per Collière en el seu llibre *Promover la vida, de la pràctica de las mujeres cuidadoras a los cuidados de enfermería* (Collière, 1993). Collière classifica la història de la infermeria en quatre etapes, domèstica, vocacional, tècnica i professional. Aquestes no tenen límits temporals definits però si coincideixen en diversos períodes de l'evolució sociocultural. En aquest apartat també es treballen els nous reptes de la professió infermera, des del punt de vista investigador i docent.

Per altre banda, en el segon bloc s'aborda la base filosòfica de la infermera, descobrint les teories i models de les cures en infermeria, les escoles de pensament infermer i la perspectiva històrica de les teories d'infermeria.

Els continguts estan distribuïts de la següent forma:

Bloc 1: Evolució històrica de la cura

Etapa domèstica de la cura

Prehistòria

Civilitzacions antigues

Època Clàssica

Etapa vocacional de la cura

Inici del època Cristiana

Alta Edat Mitjana

Baixa Edat Mitjana

Època Moderna

Etapa vocacional a Espanya

Etapa tècnica de la cura

Inici de la època Contemporània

La reforma de la infermeria en el segle XIX

El segle XX

La infermeria espanyola en la etapa tècnica de les cures

Etapa professional de la cura

Canvi de mil·lenni

Professionalització de la infermeria

Formació infermera

Nous reptes

Bloc 2: Base filosòfica de la infermeria

Teories i models de les cures en infermeria

Escoles de pensament infermer

Perspectiva històrica de les teories d'infermeria

Activitats d'aprenentatge

La següent taula resumeix les activitats formatives i la metodologia utilitzada en les mateixes, incloent els crèdits assignats a cadascuna de les activitats i les competències que en elles es treballen. En aquesta combinació d'activitats es pretén que l'alumne tingui un paper actiu dins del seu cicle educatiu i que interacciï amb la resta dels seus companys mitjançant activitats on es potenciï el pensament crític i l'aprenentatge cooperatiu. Les principals metodologies docents utilitzades en els seminaris i en les sessions de treball en grup són el buzz group, tècnica d'aprenentatge que ajuda a generar idees constructives i la del puzzle o jigsaw.

Activitat	ECTS	Metodologia	Competències
AF1. Classe Magistral	1,25	MD 1. Sessions de classes expositives	CB1, CB2, CB3, CB4, CB5, CB6
AF2. Tutories presencials	0,2	MD 6. Tutories presencials en grup o individuals	CB4

AF5. Seminari	0,2		
AF6. Treball en grup	0,5	MD 2. Seminaris MD 5. Presentacions de temes per part dels alumnes	CB1, CB2, CB3, CB4, CB5, CG3, CE12, CE11, CE14
AF7. Treball individual	0,1	MD 4. Treball individual	CB2, CE11, CE12, CE14, CG3
AF9. Estudi personal	2,75	MD 11. Treball autònom	CB3, CE11, CE12, CE14

Sistema d'avaluació

La següent taula resumeix les activitats formatives, la ponderació assignada a cada una d'elles i les competències avaluades. En aquesta combinació d'activitats es pretén que l'alumne tingui una avaluació equitativa i coherent amb la metodologia de l'assignatura. Fomentant que l'alumne interaccioni amb la resta dels seus companys mitjançant diferents metodologies acadèmiques.

Activitat avaluadora		Ponderació	Competències avaluades
SE5. Seminaris	Treball en grup Presentacions de temes per parts del alumnes	30%	CB1, CB5, CE11, CE12
SE3. Treball en grup	Lectura crítica Treball individual	20%	CB1, CB2, CB3, CB4, CB5, CG3, CE11, CE12, CE14
SE1. Examen	Examen	50%	CG3, CE11, CE12, CE14

S'utilitza un sistema de qualificació quantitativa (de 0 a 10) i qualitativa (suspens, aprovat, notable, excel·lent, matrícula d'honor) segons RD 1125/2003.
Important:

L'assistència no és obligatòria, tot i que si recomanable per tal de poder assolir les competències de l'assignatura. Per poder fer mitjana, l'examen haurà d'igualar o superar la nota de 5. En el cas que la nota sigui inferior la matèria estarà suspesa. Només podrà ser recuperada la nota d'examen, les notes de la resta de treballs seran guardades únicament per al període de recuperació.

Els estudiants tindran opció a realitzar la recuperació d'assignatures que hagin obtingut la qualificació de 'suspens'.

Tal com s'indica a l'apartat de sistema d'avaluació d'adquisició de les competències, es conservaran les notes obtingudes dels treballs en grup que faran mitjana amb la prova d'avaluació sol·licitada en període de recuperació, sempre que en aquesta prova individual s'obtingui la qualificació mínima de 5.

Per aprovar la matèria, s'haurà d'obtenir una mitjana de 5 entre els treballs presentats en l'assignatura i la prova avaluadora de recuperació. El pes de la prova avaluadora seguirà sent del 50% de la nota.

Recursos

Bàsics

Bibliografies

-

Colliere MF. Promover la vida. Madrid: Interamericana McGrawHill; 1993.

- Conesa J. Historia de la enfermería un análisis histórico de los cuidados de enfermería. Madrid: McGraw – Hill; 1995.
- Generalitat de Catalunya. LLIBRE BLANC de les professions Sanitàries de Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social; 2003.
- Henderson V. La Naturaleza de la Enfermería. Reflexiones 25 años después, 1ª ed. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill; 1994.
- Marriner A. Modelos y teorías de Enfermería. 6ª edición. Barcelona: ROL; 2007.
- Martín M. Historia de la enfermería: evolución histórica del cuidado enfermero. 3ª edición. Barcelona: Elsevier Health Science; 2017
- Potter, P. Fundamentos de enfermería. Madrid: Mosby/ Doyma; 1996.
- Siles, J. Historia de la enfermería. Alicante: Aguaclara; 1999.

Complementaris

Audiovisuais

- Ducke, D. Florence Nightingale [pel·lícula]. Reino Unido; 1985.

Bibliografies

- Adam E. Hacia dónde va la enfermería. Madrid: Interamericana;1982.
- Donahue MP. Historia de la Enfermería. Missouri: Doyma;1985.
- García C, Martínez, M. Historia de la enfermería. Evolución histórica del Cuidado Enfermero. Madrid: Humanidades y Ciencias de la Salud; 2001.
- Kérouac S, Pepin J, Ducharme F, Duquette A, Major F. El pensamiento enfermero. Barcelona: Masson; 1996.
- Rodríguez FE. Estatuto Marco del Personal Estatutario de los Servicios de Salud. Ley de Ordenación de las Profesion Sanitarias. Sevilla: Ed. MAD.; 2003.